

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 210-1885)

Originalt emne

Jernbanevæsen

Jernbanevæsen/Jernbanevæsen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 30. juni 1885](#)
- 2) [Byrådsmødet den 9. juli 1885](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 30. juni 1885 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 210-1885)

Efter derom fremsat Forslag besluttete man at nedsætte et af C. Kjer, Mørk, Speyer, O. Langballe og Hald bestaaende Udvalg til at fremkomme med Udkast til en Adresse til Indenrigsministeriet angaaende den ved kgl. Anordning af 17de April d. A. befalede Omordning af Jærnbanevæsenets Bestyrelse. (Se næste Møde).

Uddrag fra byrådsmødet den 9. juli 1885 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 210-1885)

Efter Forslag af det i forrige Møde nedsatte Udvalg vedtoges det at overrække Indenrigsministeriet følgende Adresse angaaende den fremtidige Ordning af

Jærnbanevæsenets Bestyrelse:

"Spørgsmaalet om Sammenlægningen af samtlige Statsbaners Administration og dennes Forlæggelse til Hovedstaden har i flere Aar været under Overvejelse, og efter Lovforslaget herom for 2den Gang var blevet forelagt Rigsdagen i Oktober 1883, gav den Bekymring, som denne Sag havde vakt i Jylland, sig Udtryk derved, at delegerede af Foreningerne af jydsk Landboforeninger og jydsk Handelsforeninger i Februar 1884 rettede en Henvendelse til senere afdøde Indenrigsminister Skeel. I sit Svar udtalte denne, at "han, der vel kunde forstaa, at der i Jylland kunde næres Betænkeligheder, vilde bestræbe sig for, at Ordningen blev en saadan, at der tilsikredes den særlig jyske Bestyrelse en saa stor Selvstændighed, som paa nogen Maade kunde forenes med det heles Vel." Paa Grund af Sygdom kunde denne ikke deltage i de derefter paafulgte Forhandlinger i Rigsdagen, men det kan vist ikke betvivles, at han efter sin ovennævnte Udtalelse vilde have kunnet akceptere væsentlige Forandringer i Lovforslaget, saa meget mere som det baade i Folkethinget som i Landstinget, baade fra Højre og Venstre blev udtalt, at Centralisationen efter Lovforslaget maatte siges at være for stærk.

Da Lovforslaget blev standset ved en motiveret Dagsorden af Landstinget og det lignende Forslag i Rigsdagssamlingen 1884-85 ikke blev fremmet, har den kgl. Anordning af 17de April d. A. fastsat, at Sagen nu skal ordnes administrativt, og at Indenrigsministeriet vil have at foranstalte det i saa Henseende fornødne. Og da det forlyder, at denne Ordning i alt væsentligt vil blive den samme, som de tidligere fremsatte Lovforslag indeholdt, tillader undertegnede Byraad sig at fremdrage Sagen paa ny. Da de samme Grunde, som jydsk Landmænd og Handllende have anført for at bibeholde en overordnet Ledelse af Banerne, i særlig Grad er tilstede for Aarhus Kommune, skulle vi først og fremmest henvise til den Udvikling og til de Argumenter, som ere anførte i den fornævnte Henvendelse af 1884 - hvoraf Gjenpart vedlægges -, men dernæst tillade os at henlede Opmærksomheden paa nogle Forhold, som vi formene bør tillægges nogen Vægt ved Afgjørelsen af dette Spørgsmaal.

Kjøbenhavn med Frederiksberg er navnlig efter 1864 voxet saa stærk, at dens Indbyggertal nu er 1/6 af hele Danmarks Befolkning, medens der i Landet ikke findes en By, der endog kun tæller 10 % af Kjøbenhavns Indbyggerantal.

I Kjøbenhavn ere samtlige Administrationsgrene centraliserede, og den rummer alt, hvad Nationen ejer af Stats - og offentlige Institutioner, medens man forgjæves i Landets

Kjøbstæder vil lede efter nogen Institution af større Interesse.

Kjøbenhavns Beliggenhed er paa Grund af Landets geografiske Natur saa uheldig som mulig, og Forbindelsen mellem denne og mange Egne uforholdsmæssig lang, bekostelig og besværlig, ja i strænge Vintre tit i flere Maaneder helt afbrudt.

Det er Forhold, der er saa abnorme, at man ikke tilnærmelsesvis vil finde noget tilsvarende i noget andet Land, det er Forhold, det næppe i og for sig ere sunde og i hvert Fald ere stærkt hæmmende for en kraftig Opkomst af Provinserne. Det er da ogsaa en Kjendsgerning, at saa godt som alt, der voxer op i Provinserne og som hæver sig over det almindelige, enten snart helt trækkes til Kjøbenhavn eller lidt efter lidt havne paa kjøbenhavnske Hænder.

Aarhus By har gode Betingelser og er paa gode Vejr til at blive en større By med et stærkt pulserende Liv, hvad det maa siges at være et stort Gode for hele Provinsen. Og en vigtig Faktor dertil har det været, at Bestyrelsen for de jysk-fynske Baner har havt sit Sæde her. Thi det kan ikke være andre, end at Bestyrelsen for en saa vigtig og omfattende Institution bringer Liv og Virksomhed i mange Retninger og giver Impulser til Foretagender af forskellig Art. Efter at dette Gode har været knyttet til Byen i 20 Aar, vil det være mere end uheldigt at tage det bort, og vi tør formene, at de Fordele, man tilsigter at opnaa derved, og som kun ere af administrativ Natur, langt fra kunne opveje den Skade, der derved tilføjes Aarhus Kommune, ja hele Jylland.

Det er i Henhold til disse Betragtninger at vi tillade os at indstille:

- 1, at Bestyrelsen som hidtil kommer til at hvile i en Direktørs Hænder med direkte Rapport til Generaldirektøren, og at denne Direktør udrustes med saa stor Selvstændighed som mulig og med Sæde i Aarhus.
- 2, at Forbindelsen mellem de jyske og fynske Baner opretholdes som hidtil, ikke blot fordi det er den naturlige og traditionelle Forbindelse, men ogsaa fordi Fyen dog tit og ofte kan være uden Jærnbaneforbindelse med Sjælland.
- 3, at der maa forblive saa stort Kontorpersonale herovre som mulig.
- 4, at Leverancer, Licitationer, Pengeomsætninger m. m. a. maatte foregaa som hidtil her i Byen."

Til som Deputation paa Byraadets Vegne at overbringe Adressen valgte Borgmesteren,

Speyer og Mørk med Ret til Forfaldstlfælde selv at supplere sig.

